

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi eläinten hyvinvoinnista (2070/01.01/2017)

Feministinen puolueen tavoitteena on yhteiskunta, jossa ei ole ihmisten ja eläinten hyväksikäyttöä. Feministinen puolue haastaa ihmisten itsestään selvänä pidetyn oikeuden hallita ja hyväksikäyttää luontoa ja eläimiä. Puolueen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi eläinten hyvinvoinnista perustuu puolueen yleisohjelman mukaisesti aitoon solidaarisuuteen ihmisten kesken sekä ihmisten suhteessa ympäristöön ja eläimiin.

Vuonna 2016 julkaistun Eurobarometrin (Special Eurobarometer 433: Attitudes of Europeans Towards Animal Welfare) mukaan 99 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että eläinten hyvinvointi on tärkeää. Lisäksi 90 prosenttia suomalaisista haluaisi maatalaeläinten hyvinvoinnin olevan nykytilannetta paremmin turvattu. Suomalaisista 55 % on barometrin mukaan myös sitä mieltä, että eläinten hyvinvointi tarkoittaa velvollisuutta kunnioittaa kaikkia eläimiä.

Feministinen puolue pitää monia lakiesityksen perusteluissa ja johdannossa esiin nostettuja huomioita hyvinä lähtökohtina lakimuutoksella tavoiteltavalle eläinten hyvinvoinnin parantamiselle. Lakiesityksen taustoittavassa tekstissä sanotaan: "Lain tavoitteiden ja sisällön tulisikin peilata yhteiskunnassa vallitsevaa tahtotilaa suhtautumisessa eläimiin ja niiden hyvinvointiin. Sen lisäksi laissa tulisi pyrkiä myös ennakoimaan tulevaa ja valmistautua eläintenpidossa meneillään oleviin muutoksiin ja trendeihin." Lakiesityksen johdannossa todetaan, että "eläinsuojelulain säätämisen jälkeen käsitykset eläinten asemasta ja suojelutarpeesta ovat muuttuneet voimakkaasti yhteiskunnassa. Eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevista tieteellisistä tutkimuksista on saatu uutta tietoa eläinten psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin edellytyksistä. Myös kansalaisten näkemykset eläimille kuuluvasta arvosta sekä eläinten kohtelusta ovat muuttuneet paljon parin viime vuosikymmenen aikana."

Yleisperusteluissa huomautetaan, että kaikkien eläinten – myös tuotantoeläinten – pitäisi pystyä toteuttamaan fysiologiset tarpeensa ja että niiden pitäisi voida toteuttaa olennaisia käyttäytymistarpeita mitä tulee ravinnon etsintään, lepoon, liikkumiseen, kehon huoltoon ja muuhun vastaavaan toimintaan. Eläinten pitäisi myös pystyä toteuttamaan sosiaalsiin suhteisiin liittyviä käyttäytymistarpeita lajille tyypillisine taipumuksineen, mihin liittyy mahdollisuus pesän rakentamiseen sekä lajille luontaisen kokoisissa ryhmissä eläminen. Esityksen mukaan "ryhmien kokoonpanossa olisi otettava huomioon eläinten sosiaaliset suhteet, ikä, sukupuoli ja koko. Laumaeläimet muodostavat usein tarkan arvojärjestyksen, joka tulisi ottaa huomioon eläinten hoidossa. Arvojärjestyksen ylläpitäminen edellyttää, että eläimet tuntevat ja muistavat toisensa."

Feministinen puolue katsoo, että lakiesityksessä eläinten hyvinvointi asetetaan edellä mainituista myönteisistä huomioista huolimatta alisteiseksi ihmisten mielihaluille ja taloudelliselle voitontavoittelulle. Esityksen mukaan erilaisissa poikkeustapauksissa lain vaatimuksesta taata eläimen hyvinvointi sekä mahdollisuus lajityypilliseen käyttäytymiseen voidaan laistaa, jos niiden turvaaminen aiheuttaisi taloudellisia kustannuksia. Lisäksi Feministinen puolue huomauttaa, että lakimuutoksen taustoituksessa mainittu tulevaisuuden ennakointi jää esitysluonnoksessa puutteelliseksi esimerkiksi turkistarhauksen osalta. Turkistarhaus on kielletty useassa Euroopan maassa ja sen lopettaminen on puolueen näkemyksen mukaan tulevaisuutta myös Suomessa.

Feministinen puolue pitää erittäin huolestuttavana, että esityksen mukaan eläimille voidaan aiheuttaa kipua ja kärsimystä perustelluista syistä. Eläinten hyvinvointia vastaan rikkovaa toimintaa perustellaan taloudellisin perustein, mikä asettaa taloudellisen hyödyn eläinten itseisarvon ja hyvinvoinnin edelle. Esimerkiksi lakiesityksen 16 §:ssä säädetään: "Kivuliaiden toimenpiteiden yhteydessä on käytettävä kivunlievitystä, ellei toimenpiteestä aiheutuva kipu ole lievää ja hetkellistä tai jos toimenpide ei siedä viivytystä." Laki sisältää useita esimerkkejä perusteettomasta kivun tuottamisesta ja lajityypillisen käyttäytymisen estämisestä:

- Urosorsaita kastroidessa laki vaatii käyttämään vain kevyttä kivunlievitystä, vaikka kastroiminen perustuu pelkästään lihaa ostavien kuluttajien hajutottumuksiin. Kastroinnista olisi syytä luopua kokonaan tai vähintään tehdä toimenpiteestä täysin kivuton.
- Lakiehdotus sallii maidontuotannossa olevien lehmien ja hiehojen jatkuvan paikoilleen kytkemisen sekä emakoiden ja ensikoiden pidon porsitushäkissä. Nämä estävät lajinmukaisen käyttäytymisen ja ovat ristiriidassa eläinten kunnioittamisen ja hyvinvoinnista huolehtimisen kanssa.
- Lain 38 §:n tiineytyshäkit muodostavat ongelmallisen poikkeuksen liikkumiseen, vaikka liikkumisen estäminen kestääkin enintään neljä päivää. Lakiehdotus sallisi tämän lisäksi turkiseläinten pitämisen ahtaissa häkeissä.
- Lakiehdotus ei takaa eläimille jatkuvaa oikeutta sulaan juomaveteen niiden pysyvissä pitopaikoissa, vaikka vapaus janosta on hyvin tärkeä eläimen hyvinvointiin vaikuttava tekijä. Lakiehdotuksen vaatimus "sopivasta määrästä" juomavettä ei ole riittävä eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi, sillä se ei takaa eläimen mahdollisuutta tyydyttää janoaan tämän oman tarpeen mukaisesti.
- Broilereiden kasvatukseen käytettävissä halleissa lintujen lukumäärät ovat niin suuria ja eläimet elävät niin tiheästi (jopa 42 elopainokiloa neliömetrillä), etteivät ne pysty muistamaan kaikkia kohtaamiaan lajitovereitaan eivätkä siten muodostamaan lajityypilliselle käyttäytymiselleen ominaisia arvojärjestyksiä. Tällaiset elinolot aiheuttavat eläimille stressiä ja ovat ristiriidassa lakiehdotuksen perusteluiden kanssa.

Feministinen puolue pitää tärkeänä, että lakiin kirjataan lain perusteissa mainittu eläinten itseisarvo, jonka tunnustaminen on perustana eläinten kunnioittavalle kohtelulle. Lakiesityksen keskeisinä tavoitteinä mainitaan eläinten hyvinvoinnin edistäminen sekä eläinten kunnioittamisen vaatimus. Puolue vaatii, että eläinten luonnollisten tarpeiden toteuttaminen turvataan laissa kaikille eläimille niiden taloudellisesta hyödyllisyydestä riippumatta. Feministinen puolue kantaa huolta esitysluonnoksen tavasta vahvistaa nykyisen kaltaista asetelmaa, jossa tuotanto- ja lemmikkieläimet ovat selvästi eriarvoisessa asemassa keskenään. Lemmikien kohtelua koskevat tiukemmat säännökset kuin taloudellisesti arvokkaina hyödykkeinä pidettäviä tuotantoeläimiä. Eriarvoisen aseman perusteella osalle eläimistä on hyväksyttävämpää aiheuttaa tarpeetonta kärsimystä, mikä ei ole linjassa kaikkien eläinten itseisarvon kunnioittamisen ja hyvinvoinnin edistämisen kanssa.

Feministinen puolue katsoo, että eläinsuojelulain uudistaminen tarjoaa Suomelle mahdollisuuden asettaa eläinten hyvinvointia ja eettistä kohtelua edistävien maiden kärkijoukkoon. Muun muassa vuoden 2016 Eurobarometri osoittaa, ettei eläinten hyvinvoinnista välittäminen ole marginaalinen

ilmiö, vaan lähes kaikkia kansalaisia koskettava huolenaihe sekä Suomessa että muualla Euroopassa. Useissa Euroopan maissa on jo reagoitu mielipideilmaston muutokseen ja säädetty käsillä olevaa lakiesitystä eettisesti kestävämpää lainsäädäntöä niin eläinten arvostuksen kuin elinolojen suhteen. Feministisen puolue pitää välttämättömänä, että lakiesitystä muokataan eläinten oikeuksia ja suojelua edistävien järjestöjen asiantuntemusta hyödyntäen.